

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește fosa
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
in Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Spre democratizare.

Din vâlmășala cumplită a războiului, încetul cu încetul încep să se desprindă idei luminoase de frățietate și egalitate generală. Ceeace până eri alaltăeri era considerat drept utopie, azi se accentuează ca necesitate pentru noua organizare a lumii viitoare. E adevărat, că războiul a cerut până acum jertfe enorme, dar tot mai mult iese la iveală, că jertfele acestea nu s'au adus degeaba, ci pentru marile prefaceri umanitare, ce trec astăzi din gură în gură. A fost o muncă uriașă, fără îndoială, și ținta luminoasă de înfrățire și frățietatea tuturor popoarelor se impune tot mai stăruitor. Procesul de evoluție al acestor idei a mers destul de încet, dar destul de sigur în aceeaș vreme. Ideile mari democratice plutesc acum în aer pretutindeni, formând cea mai justă și cea mai imperativă condiție a păcii generale.

Mai sunt încă piedeci și astăzi, dar acestea nu vor putea oprî lăvina, ce s'a pornit deja din înălțimile ei.

Ideile democratice sunt astăzi pe buzele tuturor și glasuri tot mai conștii și mai convingătoare se ridică pentru apărarea lor.

În opinia publică a presei maghiare încă remarcăm interesante articole obiective, în cari chestia de naționalități e tratată cu un interes și cu o căldură neobișnuită până acum. În locul frazelor democratice, citim articole studiate, bazate pe o căldă convingere.

Omenirea a făcut deja pași importanți spre democratizare. Ea nu se va putea oprî la calea jumătate, până nu va atinge pe deplin idealul democratic, pentru a cărei realizare a trebuit să curgă atâta potop de sânge și să se stingă atâtea vieți nevinovate.

Ministrul englez Lloyd George și Bonar Law contra păcii. Agenția „Reuter” aduce vorbirea ministrului președint al Angliei Lloyd-George ținută în Albert Hall în care a arătat rezultatele mari realizate de poporul englez în crucearea articilor de subsun, prin ce a obținut în alimentația un câștig de câteva mii tone. Apoi a vorbit despre războiu, declarând următoarele:

— Nu pot spune, când se va sfârși războiul. Nu e om cu judecată care să prelungască războiul baremi cu o oră, dacă l-s'ar oferi ocazie să încheie pace adevărată și durabilă. Cu cea mai mare atenție privesc orizontul, dar nu observ nici o condiție, care ne-ar duce la pace trainică. Am convingerea că condițiile de acum sunt potrivite pentru un armistițiu de înmormare, care ar duce în războiu și mai grozav. Întreb pe aceia cari voesc o pace prea timpurie, că ce se va întâmpla dacă vom încheia o pace nefavorabilă? Cei mai distinși bărbați din toate statele vor omula să pună în serviciul mijloacelor distrugătoare toată știința tehnică și peste zero, denăzari ori treizeci de ani vom avea un războiu și mai înfiorător. De aceea în războiul de acum avem să căutăm o decizivă care să pună capăt războaielor. Dacă m'ar întreba cineva dacă suntem în ajutorul acestei decizive — aș răspunde că după părerea mea acum nu e cazul. Germania ar fi acum dispusă pentru o pace, care numai în folosul ei ar fi. Ori aceasta ar fi o încredințare în viitor pentru o împărăție lacomă de pradă, să mai facă un astfel de experiment. Înfrânoarea lui Napoleon a fost o învățătură pentru Franța, pe care n'a uitat-o niciodată și o învățătură la fel trebuie întipărită cu litere de foc în inima și memoria fiecărui prusiac înainte de a se isprăvi acest războiu.

Nu e vorba acum de rectificări teritoriale, ci de acelea cari sunt necesare pentru recunoașterea de drepturi naționale, nu e vorba de despăgubiri de războiu, afără de acelea menite să repare pustirile săvârșite. E vorba în prima linie de a distruge o credință falsă, care a robii Europa întreagă, anume că trebuie guvernat cu brutalitate. Trebuie distrus spiritul războinic, răspândit timp de 50 de ani de Prusia. Nu va fi pace în lume, până ce nu va fi distrus idolul războinic dela Potadam.

Library Cluj

„Vânătorul de naționalități”.

Sub acest titlu „Pesti Napló” publică un prim articol în care reprobă vorbirea deputatului Leopold Vadász. Reținem partea finală:

Nu trebuie să încălecăm pe strigăte, nu trebuie să ne lăsăm conduși de agitațiile de invidie pornite cu sistem de partidul muncii. Sistemul vechiu a lucrat cu invidie și acum, cu vâlcările lui Cain, o constată, că între români au fost trădători și trădarea o escomptează — în detrimentul democrației parlamentare ce trebuie să urmeze. Vechiul sistem nu a conces școli pentru naționalități, le-a lăsat să crească în întunec și analfabetism și acum cu ochi mari se îngrozește, că masa aceasta incultă e prada agitatorilor. Vadász, în șovinismul lui înrădăcinat, numai de aceea

pretinde administrația statului ca în aceasta să nu poată ocupa loc nici un oficiar de al naționalităților. Cu toate că au fost aplicați, în majoritate absolută, oficieri maghiari în acele comitate în cari nu le-a succedat să reducă proporția numerică a naționalităților, nici comiților nu le-a succedat să contopească deplin naționalitățile în ideea de stat reprezentată prin Tisza, cu toate că au dezvoltat o activitate foarte colorită. Maghiarii acești triști partizani ai partidului muncii arată, că alegerile comitateneze — nici nu au fost alegeri, ci *denumiri de guvern*, așadar de comiți. Să ne dăm seamă de ce au putut deștepta în popor așa de puțină încredere. De fapt trebuie încetat cu sistemul acesta și alegerile să fie alegeri atât în comitat cât și în comune și așară.

Ministrul prezident Wekerle în răspunsul dat la tipetele partidului muncii a anunțat vestea îmbucurătoare, că poate peste două-trei săptămâni va prezenta Camerei proiectul privitor la dreptul de alegător. Cu ocaziunea rostirii vorbirii de program Wekerle, a spus și aceea, că pe lângă dreptul de alegător se impune democratizarea la toate instituțiile publice. E drept, că reprezentanții naționalismului partidului muncii au venit cu marea descoperire, că dreptul general de alegător nu va conduce la democratizarea parlamentului. Pentru ei nu

va fi destul de democratic, însă pentru noi da, și credem, că numai un parlament bazat pe dreptul general și egal de alegător va putea elabora cu succes democratizarea amintită și de Wekerle. Că în ce fel? Așa numai nu ca și partidul muncii. Nu așa ca și acești agitatori fără conștiință și cei mai periculoși. Aceștia azi plâng pentru cehi, dar au uitat să deie școli și pânetoților, ei le-au dat băta pribegiei și pasapoarte pentru America. Aceștia înspăimântă sufragiul universal cu primejdia română, ca și cum nu stăpânirea și politica lor ar provoca în Ardeal evenimentele de acum. Aceștia cutează să citeze nizuințele slavilor de sud? dar nici degetul nu și-l-au clintit ca să ajungem în contact frățesc și înțelegere cu croații cu cari de veacuri trăim sub aceeaș coroană.

Viitoarea democratizare maghiară e o problemă foarte grea, în unele locuri va afla maghiarismul în situație foarte dificilă. Singura nădejde poate avea, că *altceva și altcum* va lucra de cât aceia cari sunt provocatorii direcți ai acestei situații îngrozitoare.

Vorbirea deputatului Vadász în Camera ungară despre atacurile din Austria îndreptate contra Ungariei. — În ședința din 24 iul. după dezbaterile bugetului provizor, a luat cuvântul deputatul Leopold Vadász, fost secretar de stat, în ministerul de justiție. A reliefat în locul prim atacurile dese, ce se perândă în par-

lamentul austriac, și cari sunt îndreptate contra integrității teritoriale a Ungariei.

Deputatul Vadász, a spus următoarele: — Atacurile ce se perândează în Camera Austriei, nu sunt apariții izolate, ci o luptă formată din majoritatea partidelor austriene. Toate neamurile, cehii, slavii de sud, rutenii, românii, folosesc toate ocaziile de-a îndrepta atacuri concentrice contra integrității teritoriale a Ungariei. Aci în Camera avem datorința să respingem cu toată energia aceste atacuri, cari se pare că se dau cu aprobarea tacită a guvernului și presei din Austria. Deosebit de dureros trebuie să ne atingă faptul, că germanii din Austria nu au respins aceste atacuri. Pactul de după 1867 prevede, că maghiarii în Ungaria și neații în Austria să fie temelii dualismului. Noi ne-am ținut strict de călăuză acestui pact. Nu s'ar fi convenit ca și nemții, în propriul lor interes, să fi ridicat glasul de protest contra acestor carente? Interesul popoarelor din Austria este să lupte cu energie contra acestor mișcări, cari periclitează existența Monarhiei.

La început cehii vorbeau de trei comitate din Ungaria, pe cari le pretindeau pentru alcătuirea patriei lor istorice, acum ziarul lor „Narodny Listy” publică o hartă, în care viitorul stat ceh se ostinde până la Tisza. Acum vedem, că aproape toate nizuințele întregii Europe tind contra Monarhiei noastre. Contra noastră se îndreaptă aspirațiile Sârbiei, Italiei, României și contra noastră își ridică glasul cei mai mari idealisti, cehii.

La apărarea integrității patriei noastre, se alie cehii, nu există deosebire între maghiari. Primministrul ungar să fie sigur, că întreg poporul maghiar și parlamentul îl va urma în apărarea drepturilor Ungariei.

FOITA.

Puntea iadului.

În Scoția într'o strămoare
De munți, e un loc încujurat,
De veacuri locul nu-i umblat,
Căci bezna e stăpânitoare
Ba după cum se povestește
E casa celui necurat.

Dar ca să nu-ți înconjurî locul
Și ținta de călătorit,
Adese ori ești nevoit
Să treci pe asolo. Iar norocul
De te abandonează-ți blestemi
Și clipa 'n care ai porait.

Peste strămoare e o punte
Îngustă, toată e din stânci,
De-abia te poți târi pe brânci
Pe ea. Și 'n inimă — un munte
De ghiță s'ai, de-a nu te teme
Să treci așa pustii adânci.

Acolo iadul clotește
De frica care vrei s'o porți,
Și Doamne, cei ce cred în sorți
Durerea morții-i chinuește...!
Acolo vulturii-și fac cuiburi
Și mulți viteji acolo-s morți...

Doi călători voind odată
Să treacă locul amintit,
Pe punte tocmai s'au tâlnit,
Și ca se poată trece, iată
Un sfat: unul pe stânci s'asterne
Și trece ce-l ce-i mai grăbit.

M' Person strigă cu glas tare
Spre călător: Io-s primul!... Jos!...
Să trecem locul fioros
Fără vre-o cursă, oare-care!...
Iar Cairn — așa-l șchema pe cel'alt —
Era un om primejdios...

— „Eu să mă plec, ce gând îți vine?!
Pân' inima-mi mai bate în piept
Aștept furtuni, orise aștept,
Dar eu să mă supun la tine —
Mai bine-mi sparg culansea pieptul“ —!
Răspunse Cairn, întins și drept.

„Du-te 'napoi!“... — „O nu se poate
Să fiu mai slab ca un tiran
Când ei mi-e gâde și dușman,
De m'ar sfârma a lumii toate
Prăpăstii“ —!... Și veniră aproape
Ca să se sfarme-așa, în van.
M' Person l'a ouprins în brață
Dar mut de-atâtea sbuciumări
Lui Cairn repede una 'n creri
Și Cairn cade 'n adânc grămadă;
Adâncul ține sălbatic
Un geamăt surd din zări în zări...

Azi nimeni nu mai vrea să treacă
Pe-acele locuri mari, adânci,
Formate din spinări de stânci,
Și vulturii cari mai pleacă
Nici nu mai vin... Iar puntea aceea
E „Puntea iadului“ de-atunci...
Blaj. I. Someșanu.

Patimile Domnului.

Evangelii, Gândiri și învățături, traducere de
Ioan Crișan, preot.

Scoaterea de cărți religioase pentru
popor la noi românii gr-cat. întâmpină mai
multe greutăți.

Prima greutate e gustul de cetit al
poporului, care nu-i destul de cultivat, căci
cei mai mulți români abia acum în vremea
războiului au umblat mai des cu cartea în
mână. Credincioșii noștri și azi sunt obiș-
nuți a ceti și receti de sute și mii de ori
numai epistolele, visuri și sf. Vineri și mul-
țimea scafistelor și canoanelor, cari sunt
greu de înțeles chiar și cărturarilor noștri.

Altă greutate e situația precară în toată
privința a preotului român gr-cat., care cu
toate acestea trebuie și e singur chemat să
dea poporului cărți religioase, fiindcă puținii
intelctuali mireni, ce ni-au mai rămas, au
multe alte ocupațiuni și afară de aceea pentru
unii e vreme pierdută a te gândi mai ade-
seori la viața miseră alui Iesus din Nazaret.
Iar cumcă starea materială de azi a unui

„Un vis și problema naționalităților“.

În numărul 63 al ziarului nostru am dat, în întregime, foiletonul cu același titlu publicat în ziarul „Világ“ de scriitorul Ignotus. La articolul acesta, după răspunsul dl. protopop gr.-or. din Boksánbánya *Mihail Gașpar* a trimis scriitorului Ignotus următoarele știri, apărute în numărul din 23 crt. a ziarului „Világ“. Scrisoarea dlui protopop, după ziarul amintit, o dăm întocmai:

Prea Stimate dle!

Am citit în „Világ“ foiletonul cu titlul „Un vis și problema națională“. Nu ne cunoaștem și nici nu ne-am văzut nici când. Și iată prin foiletonul acesta nu numai ne cunoaștem, ci te salut ca pe un vechiu cunoscut. Eu sunt în adevăr românul și nu numai în vis. Citindu-ți foiletonul într-adevăr am crezut pe un moment, că visez. Pentru că atunci când am citit strigătele de alarmă date în adunările din Cluj, când am văzut pe dl. conte Apponyi neudând de greutatea anfiării în crimba lui Lehel, aceleșugete mi-au străbătut prin creeri ca și cari cutesc în foiletonul d-tale. Și repet, de aceea pe un moment credeam că — visez. Nici un fir de al *Dvoastră* în apa fel până acum nu a scris despre noi. Nimeni nu a ținut în frunte în așa mod chestia naționalităților, sau să zicem chestia română — oăci proprietate aceasta este întreagă chestia naționalităților. În decursul veacurilor său și ocupat cu această tucuri de calibru mare. Din nou s'a adevărit vechea zicală: *Viziunilor s'a dat viziunea*.

Primește așadar dle Ignotus dela mine un fir al poporului român mulțumita pentru

acele cuvinte frumose pe ceri le apui azi în arderea lumii și în a 38 lună a estirpării omenești. Când la Cluj se dau strigăte de alarmă. Doarea, speranța și pedoaba românului își versă sângele în cele patru colțuri a lumii și îngrașă pământ străin cu cadavrele iubite a zecilor de mii.

Eu sunt numai un atom al poporului meu, dar am simțit, că împennă cu mine a trecut deodată întreg cosmosul românismului, fiecare atom s'a mișcat din loc — la îmbrăncirea din Cluj. Și vezi stimate dle Ignotus după o astfel de îmbrăncire nu e mirare dacă ar veni cineva, cu ori și ce flastru, și ar așta așile zăvorite, dacă nu ar fi nime acasă.

Pentru că dași poporul nostru român e „tâmpit“, „analfabet“, „câlbatec“, „primordios“, „trăitor în seria animalelor“, „creșător în vrăji“, are el două însușiri curioase: *Nu uită nici odată, dar pentru cuvânt bun își dă și cămașu*. Poporul acesta de trei ani sângerează pentru patria aceea din care câțiva „domni“ vreau să facă cu puterea puterii chestie de discreție. Te întreb stimate dle Ignotus — de ce trebuie poporul acesta încontinuu îmbrăncit! E fatum aceasta sau deiar — orbie politică.

Mă vei întreba; ce mă împoartă pe mine toate acestea? Știu, nu mă pot interesa, dar vezi m'a pătruns sinceritatea cu care d-ta ai scris foiletonul și de aceea am cugetat să scriu d-tale și să-ți mulțumesc pentru bunăvoință. Că am crezut de bine a merge mai departe cu câțiva pași — te rog nu lua în nume de rău. Crede-mă, că domni aceia, cari la Cluj, îmbrănciți în Bokáșyi „dl. social democrat“, ne-au îmbrăncit; nu sunt prieteni neamului nostru, nu sunt prieteni nici patriei. Și acum din nou: scuză pentru rapirea de timp. Și eu aș fi un modest scriitor al po-

porului meu și ca scriitor mi-am îngăduit să scriu acestea. Viziunilor cărora Dumnezeu le-a dat să vadă mai departe de cât vârful nasului. De încheerea te rog dăm voie să traduc foiletonul d-tale în românește.

Cu deosebită stimă ș. a.

Programul de pace a socialiştilor din Austria și Germania.

În ședința partidului social-democrat austro-german, ocupându-se cu ultimul punct din programul „Stockholm, internaționalismul și pacea“, a primit moțiunea lui Victor Adler care cuprinde următoarele: Adunarea partidului consideră de cea mai ardentă și principală chestie a proletarismului social, ca să pună toată puterea în restabilirea păcii. Proletarianismul respinge orice subjugare a popoarelor, ca pe o atare crimă, care e comisă nu numai față de popoarele ce sunt jertfă brutalismului, ci și față de acele popoare, a căror guverne se angajează la fapte brutale. *Războiul nu se poate sfârși cu forța. Călea înțelegerii s'a dovedit de înomisă și necesară. Adunarea partidului salută revoluția rusă, cel mai puternic promotor al păcii, care a secerat învingere glorioasă asupra țarismului și care formează o epocă nouă în istoria culturală a omenirii*. Chestia revoluției rusești și a păcii stau în legătură strânsă și partidul nostru le sprijinește pe amândouă, dacă comisia scandinavo-olandeză și reprezentanții muncitorilor și consiliului militar, vor pune toată puterea și judecata în serviciul unirii proletarismului din toate statele, a restabilirii păcii și a internaționalismului. Dela guvern să cerem cu insistință, să meargă pe calea aleasă de el și să cheme toate partidele beligerante la tratative de pace și să declare eclatant, că nu vrea nici anexiuni și nici desdaunări de războiu. *În special trebuie restabilită Rusia și România, fără a ținea statele acestea în dependență economică sau militară*. Guvernul să declare, că aliații acceptă propunerea de desarmare și înființarea arbitrajului internațional.

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 25 Octomvrie. Ofensiva a douăsprezecea, care a fost inițiată de puterile centrale fidel aliate în foc și apă; eri (24 crt.) s'a început cu succes. Dimineața la ora 6 mulțimea tunurilor și-a început activitatea distrugătoare. Mai târziu cu o oră infanteria a pornit la atac prin vifor, ploaie și ninsoare. Vremea și ținuturile muntoase au pus trupele noastre la

preot român, nu e chiar de loc de învidiat, s'a putut vedea din cei câțiva numeri, ce au apărut în vremea din urmă în „Unirea“.

E greu deci să te mai cuprinzi și cu scrisul cărților, când ai necazurile tale în familie, când trebuie să mergi la școală, în slujbe prin sat și pe deasupra să te gândești, că trebuie să scoti din pungă ta proprie paralele de lipsă pentru tipărirea cărții tale, fără să-ți faci prea mari iluzii, că în urmă totuși și-se vor întoarce bazele cheltuiții cu darea la lumină a scrisurii tăi.

Peste unele din greutățile acestora a trecut nerocos autorul traducerii „Patimile Domnului“. Prin formatul mic, ca și al epistolelor și al. Vineri, prin tiparul mare și util pentru oricine și prin reproducerea evangeliilor într-o limbă frumoasă traducerea devine plăcută, mângâitoare și folositoare și celui mai simplu dintre credincioși. Dar și mai cu învătătură, chiar și preotul poate citi cu folos din „Patimile Domnului“, cu atât mai vârtos, că tălmăcirea evangeliilor în câte 3 puncte poate servi celui medică ca puncte de mănecare. Și în urmă omul laic, nedodată cu atâtea cuvinte din Scriptură, citindu-o, se simte atras pe neașteptat, din care citit poate concepe îndemnul pentru îndreptarea vieții.

Acestea înșirate până aci, adevărat, cănt mai mult meritele autorului cărții, decât autorului traducerii, dar și autorului din urmă îi revine meritul algerii unei cărți atât de potrivite pentru toți și pentru toate vârurile.

Însă ceea ce face mai atrăgătoare citirea „Patimilor Domnului“ e limba ușoară și curată românească, ce ne-o oglindește întreagă traducerea — meritul propriu al păr. I. Crișan. Și acest merit cu atât e mai mare, cu cât traducerea noastră religioasă, afară de unele apărute în editura societății „Inec. M. Clain“, au o limbă greoaie, plină de străinisme, care nu te atrage, pe lângă tot fondul bun și ales. Pentru limba cergătoare și ușoară poate citi cu înțeles oricare țărăn „Patimile Domnului“.

Cu deosebire unui soldat din spital îi întinde multă mângâiere, căci deși nu suntem în vremea postului Paștilor, ca citirea din „Patimile Domnului“ să aibă ceva legătură cu vremea, în cari s'au petrecut, totuși suferințele unui soldat și peste tot suferințele omenești au puncte de întâlnire cu însăși patimile Domnului, iar nu numai cu vremea, în cari s'au petrecut acelea.

Acestea numai avându-le în vedere, fără să mai amintesc de jertfa în bani a autorului traducerii, pe tot dreptul putem zice, că „lista de citire pentru soldați“, compusă de năii sfetnici ai bisericii noastre, s'a înmulțit cu o traducere prețioasă, folositoare și mângâitoare pentru toți. De aceea și cred, că atât preoții cât și țărani și soldații își vor procura cârticica aceasta, care pe lângă toată scumpetea de azi, face numai 1 coroană, deși are 122 pagini, costav.

grea încercare. Dușmanul s'a apărut cu multă îndărgire, dar la amiazi am spart frontul între Rombon și Auzza. Regimentele alpine au cuprins cu asalt Flitschul, mai încolo spre sud trupele germane au respins pe dușman cu primul atac. Seara au fost în stăpânirea deplină a aliaților culmile ce se extind spre vest de Woltschach și nord-est de Auzza. În părțile de nord a platoului Bainsizza—Heiligengeist, italienii eri au opus încă atacurilor noastre cea mai mare rezistență. La Monte San Gabriele, Görz și Karst întreprinderi locale au creat cursul mai departe a luptelor. În secțiunile acestea ducelele de artilerie s'au ridicat la violență mare. Până seara au fost anunțați peste zece mii prizonieri. Prada nu se poate calcula nici aproximativ. La trupele generalului Conrad se dau lupte de artilerie.

În Flandria peste zi s'au dat lupte neobișnuit de aspre. Pe secțiunea dintre mare și Blankartsee, de acolo până la Lys dușmanul pe unele puncte a aruncat valuri de foc, cari seara s'au prefăcut în cel mai aspru foc de baraje dela pădurea Houthouster până la Paschandaele—Lys. Atacuri mari nu s'au dat. În Artois și St. Quentin s'au dat lupte de eșiri cu succes pentru noi. La cursul canalului Oise—Aisne ziua a decurs cu lupte mai mici. Îndată cu inseratul luptele s'au dat cu tărie. În mai multe locuri au înaintat trupe franceze de sondaj. Le-am respins în tot locul. În mai multe puncte dintre Aisne și Maas s'au iscat lupte de sondaj, cari în unele locuri au provocat înăsprirea focului.

Pe celelalte fronturi nimic remarcabil.

Informațiuni.

Distincție militară. „Monitorul oficial” anunșă, ca doamna *Virginia Itu*, soția dnr. dr. Nic. Itu din Sibiu, a fost decorată din partea Maj. Sala Regelui cu „crucea de aur pe fundă de viole”, pentru serviciile distinse și pline de jertfă, prestate ca soră de caritate, pe terenul serviciului sanitar.

Promotie. *Cornel Gheșie*, fiul preotului gr.-cat. din Șerodajiu (camin. Solagiului), în 6 crt. a fost promovat de „decan în științele juridice” la universitatea din Cluj.

Logodnă. Dl. *Ion Teșanu*, absolvent de teologie, și-a serbat logodna în 21 Oct. cu dsa. *Viorica Lucia Popa*. Rechinul-săses — Tâmpăhaza. — Felicitări!

Imprumut de războiu german. Semnările la al șaptelea imprumut de războiu au dat un rezultat de 12 miliarde de mărci. La toate imprumuturile germane de până acum s'au semnat 72 miliarde. Imperiul

Germaniei are aproape 65 milioane locuitori; prin urmare se vine de tot omul 1160 mărci, date la imprumuturile de războiu. Lucru important este, că toate cheltuielile acestea sunt purtate de Germania din paterile sale proprii; în vremea Anglia și Franța au trebuit să ceară ajutor considerabil financiar dela Statele unite, și prin aceasta s'au îndatorat în mare măsură americanilor.

Vacanțe de șase săptămâni. Ministrul engar de culte și instrucțiune publică va acorda școlilor de stat o vacanță de 6 săptămâni cu prilejul sărbătorilor dela Crăciunul din anul acesta. Intențiunea este de a face economisire în materialul de învățat și luminat. Vacanțele, cum se crede, au să se înceapă în 15 Decembrie și durează până la 1 Februarie 1918.

Colectă de albituri pe seama ostașilor. În vederea campaniei de iarnă ministrul de honvezi s'a adresat către toate forurile bisericesti pentru a iniția colecte în favorul prevederii ostașilor cu albituri. Din prilejul acesta Cercularul recent arhidiecezan adresează credincioșilor cavinte prin cari li îndeamnă la oferirea albiturilor pe seama ostașilor și la excluderea articolelor luxoase de îmbrăcăminte. Reținem următoarele:

„Se pare a fi sosit timpul când tocmai din înălțimea amvonului sacru putem să aiergăm a sprijini curejul, care se recere astăzi ca în casele credincioșilor noștri să nu sece râvna, de a îmbrăca pe căsni cu productele industriei de casă.

„Miere bărbată cine va afla, mai scumpă este una ca aceea decât pietriile cele de mult preț”.

Parimia aceasta admirabilă se estește în biserică Vinuri a șasa săptămâna a Florilor înainte de Sâmbăta curioasă și dreptului Lazar: binevoiană Veneratul Cler aceeaș parimie a o tălcul credincioșilor din prilejul colectei ce se face. — rostească tributul recunoștinții spre lauda mierei, care lucrează bărbatului său lucruri bune toată viața. „Agonizând lângă și în a făcut cu mâinile sale lucruri de treabă... Încingându-și mijlocul său cu tărie, și a întărit brațul sau la lucru... Mânile sale întinde spre cele de folos și coatele sale le întărește la fes... Nu poartă grija bărbatului ei de cele din casă când se zăbovește undeva, că toți ai ei sunt îmbrăcați. Cătu două haine a făcut bărbatului său, și ei își îmbrăcăminte de vison și de porfiră”.

Socotiti deoră că una ca aceasta își va da nităni bărațul, și nu și va aduce aminte de tii săi, cari zăboveșe la oaste, ca vârstându-și sângele să apere vetrele patriștești? Acasă ai mierei aceleia binecuvântate sunt îmbrăcați și apoi una ca aceea va răbda ca bărbatului ei și tii ei duși în tabără neîmbrăcați să lafrunte asprimea anutimpului? Nu de bunăseama! ei după înțelepciunea ei va căuta și va afla mijlocirea, ca pe ai săi și în țări străine să-i poată îmbrăca.

Dară muleraa bărbată nici de cei ce nu au scartea, de a lăuda că ar avea păzitoare ca aceea a vetrei lor, își va uita, că catim tot acolo: „Ușă sa o au des hă să rasului, și roada a tins celui lipsit”. „Strimte sunt primblările casei ei și bucatele nu le au mâncat cu tene”.

O miere de virtutea aceleia, va afla între productele casei ei câte un obiect de preț, ne care să facă cinste binevoici și la colecta deschisă în luna aceasta ca mai sus.

Ea își va aduce aminte de cuvântul care i-se va rosti din gura mântuitorului la ziua judecării: „Străin am fost și m'ăți primit; goi și m'ăți îmbrăcat.” Amin.”

Anunț. Subsemnatul în calitate de împuternicit al comitetului central al Asociațiunii aduce la cunoștință publică, cumca gredina fundațiunii „Petru” din Cluj, în estenziune de 4 jg. plantată cu peni de soi, se va esarțnda prin licitațiune publică pe timp de trei ani.

Licitațiunea va avea loc la fața locului Duminică în 11 Noembrie a. c. la 3 ore d. a., când se vor publica și condițiunile.

Blaj, la 28 Oct. 1917.

G. Precup
delegatul com. central.

Grijiți de copii. În comuna Vexa din apropierea Blajului, o femeie a mers la prăvălie, lăsând acasă doi copii, o fetiță și un băiat. Era duminică, când cei doi copii dormeau liniștiți fără să presupună marea primejdie ce li aștepta. În euptor, pe marginea cărții era așezat patul băieților, ardea focul, din care au sărit scântei, cari au aprins hainele din pat. Băiatul, care era de 6 ani, a suferit groznică arsuri pe întreg trupul, mai ales la stomah. În urma cărora peste câteva ore a murit între cele mai cumplite chinuri. Fetita, la țipetele băiatului, s'a recuns sub pat, de unde a fost scoasă fără să sufere arsaturi, de vecinii, cari au sărit întru ajutor.

Neorolog. † *Aurel Florian*, protopop militar în penziune, director al băncii „Sera”, fost profesor în Blaj, decorat cu „crucea de aur cu coroana pentru merite”, după luogi și grele suferințe, a trecut la celea veșnice în 22 Oct. a. c. la 3 ore p. m. în etate de 59 ani.

Rămășițele pământești ale scumpului decedat s'au așezat spre vecinică odihnă în 24 Oct. la 4 ore p. m. în cimiterul bisericii gr.-cat. din Racovița.

Odihnașcă în pace!

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Iona Suciu.

O calfă

cu cunoștințe și experiențe în branșa băcăniei și ferăriei, află aplicare imediată la „CONSUM” societate comercială pe acții în *Blaj—Balassfalva*. — Ofertele să se adreseze direct la adresa societății.

Aviz.

În comuna DRĂG (c. Cojocnei) p. u. Hidalmás, în piață, se află o prăvălie cu tot mobilierul de lipsă, și o locuință cu 2 chilii, de dat în arândă din 2 Noembrie a. c. începând.

Reflectanții să se adreseze către proprietarul:

Simeon Pop,
preot gr.-cat.
Drág p. u. Hidalmás.